

အာရှစာပေ

老樹語

အာရှစာပေ

第四册

张良民 编著

အာရှစာပေ

外语教学与研究出版社

ພາສາລາວ

老 挝 语

第 四 册

张 良 民 编 著

外语教学与研究出版社

责任编辑：张良民

责任校对：肖礼海

老挝语

LAOWO YU

第四册

张良民 编著

* * *

外语教学与研究出版社出版发行

(北京西三环北路 19 号 100089)

<http://www.fltrp.com.cn>

北京外国语大学印刷厂印刷

开本 850×1168 1/32 11.75 印张 149 千字

1989 年 3 月第 1 版 2003 年 1 月第 2 次印刷

印数：1301—1600 册

* * *

ISBN 7-5600-0525-X

G·254

定价：14.90 元

ສາລະບານ

ບົດທີ ໑	ປະເທດລາວອັນແສນຮັກຂອງພວກເຮົາ	1
ບົດທີ ໒	ຫມາກມວງເປັນເຫດ - - - - -	23
ບົດທີ ໓	ສາມສ່ວນ - - - - -	42
ບົດທີ ໔	ຈົດຫມາຍສະບັບໜຶ່ງທີ່ໄດ້ຮັບໂດຍບັນກາບໍ່ຝັນ - - - - -	58
ບົດທີ ໕	ການຮູ້ບ່າມຫຍັງເກີດຂຶ້ນກັບການເມືອງທ່ານດູດຢາ - - - - -	79
ບົດທີ ໖	ບຸນປີໃຫມ່ລາວ - - - - -	100
ບົດທີ ໗	ປະຊາກອນໂລກ - - - - -	117
ບົດທີ ໘	ປະເທດຈີນສວຍງາມ - - - - -	135
ບົດທີ ໙	ສິ່ງແວດລ້ອມທຳມະຊາດແລະນະນຸດ - - - - -	153
ບົດທີ ໑໐	ໜຶ່ງສິມິນສະບັບສຸດທ້າຍ - - - - -	177
ບົດທີ ໑໑	ແມ່ເສຍ - - - - -	199
ບົດທີ ໑໒	ໂກອັນຍາມເດິກ - - - - -	223
ບົດທີ ໑໓	ເຫມືອງຕະລາງ - - - - -	250
ບົດທີ ໑໔	ສິນໄຊໂດຍຫຍໍ້ - - - - -	278
ບົດທີ ໑໕	ໃຜແມ່ນບຸກຄົນທີ່ຫນ້າຮັກແພງທີ່ສຸດ (໑) - - - - -	302
ບົດທີ ໑໖	ໃຜແມ່ນບຸກຄົນທີ່ຫນ້າຮັກແພງທີ່ສຸດ (໒) - - - - -	331

ປະເທດລາວອັນແສນຮັກຂອງພວກເຮົາ

ປະເທດທີ່ຮັກຂອງພວກເຮົາ ຕັ້ງຢູ່ໃນລະຫວ່າງເສັ້ນຂະໜານແຖບຮອນທ ມີ ອາກາດອຸບອນດີ, ພຶກສາອາດສົດຊື່ນຂຽວງາມຕະຫຼອດປີ, ດິນຟ້າອາກາດ ກໍ ເໝາະແກ່ການກະສິກຳຢູ່ຝັ່ງ ແລະລ້ຽງສັດ, ມີທັງພູສາປ່າດົງ ແລະທົ່ງໃຫຍ່ ໄຜ່ສານ, ແມ່ນ້ຳລຳເຊຍຶດຍາວ ໄຫຼຕາມຜູ້ຮາບຮ່າງຂອງ ອັນມີເບື້ອດິນຜົງ ຜູ້, ພູມີພາບຫຳມະຈາດກ່ວາມຕາເວັນຕົກອອກຊອບ, ຈັບໃນດິນສົນໃນນ້ຳສຸດ ຜູ້ຄົນສົມບູນ, ມີສາວພູຫຼວງຢາວລົງແຕ່ເຫມືອຮອດໃຕ້ທັງບໍລິບູນດ້ວຍແຮ່ ໄວທະ ຫາດນາງຈະນິດ. ນອກນັ້ນສາວພູຫຼວງຍັງເປັນເສັ້ນຈາດແຄມຫຳມະຈາດລະຫວ່າງ ປະເທດຫວຽດນາມ ກັບລາວເຮົາ, ປະເທດເຮົາມີແມ່ນ້ຳໄລ່ເຊໃຫຍ່ນັ້ນ ເປັນ ຮູບສາດ (ໃນນັ້ນມີ ໑໔ ສາດໃຫຍ່ຄື : ແມ່ຂອງ, ນ້ຳຫາ, ນ້ຳຊຸ, ນ້ຳ ເຊືອງ, ນ້ຳຄານ, ນ້ຳມ້າ, ນ້ຳງື່ມ, ນ້ຳງຸ່ມ, ນ້ຳຈັນ, ນ້ຳກະດິງ, ເຊຍັງໄຟ້, ເຊຍັງຫຼວງ, ເຊກອງ ແລະເຊໂດນ). ມັນຕາແມ່ນ້ຳລຳ ເຊ ເຫຼົ່ານີ້ ໄດ້ໃຫ້ຄວາມອຸດົມຊົມຊື່ນແກ່ໂຮມາດາກາຂອງລາວເຮົາ. ແມ່ນ້ຳຕ່າງໆ ຍັງເປັນແຫຼ່ງກໍ່ໃຫ້ຂອງຢູ່ຢາມາງຈະນິດຄົນໝົດບໍ່ເປັນຈັກເທື່ອ, ເປັນແຫຼ່ງສາທນ ລ້ຽງປະຊາຊົນລາວເຮົາ. ແມ່ນ້ຳຕ່າງໆ ຍັງເປັນສາວຄົນມະນາຄົມຫຳມະ ຈາດ ທີ່ເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນລາວເຮົາ ໄປມາຫາສູ່ກັນສະດວກໃນການຫຳມາຫາກິນອາຫານ ແລະຫວ່າງຫວຽດນາມ ກັບຫວຽດນາມ, ທັງສະບາຍໃນການຄົ້ນຄວ້າຊົນນະ ບົດທະ

ຕົວເມືອງ ແລະ ຂອງຕ່າງໆອີກດ້ວຍ ບັນດາແມ່ນ້ຳເຫຼົ່ານີ້ແມ່ນນ້ຳຂອງ
ເປັນແມ່ນ້ຳສຳຄັນລົນທນູ, ແມ່ຂອງມີແກ້ງມີຄອນ ນັບເປັນຮູ້ແຫ່ງ, ມີຫຼາຍຄອນ
ສາມາດໃຊ້ແຮງນ້ຳເປັນແຫຼ່ງກຳເນີດພະລັງໄຟຟ້າໄດ້ດີ; ເວົ້າສະເພາະຄອນ ພະ
ເພງຫຼຸດຜູ້, ບໍ່ພຽງແຕ່ເປັນຜູ້ມີພາບຫຳມະຊາດ ອັນວິຈິດງົດງາມເທົ່ານັ້ນ, ແຕ່
ເມື່ອໄດ້ຮັບການສະຖາປະນາຄອນເຫຼົ່ານີ້ແລ້ວ, ມັນຈະສາມາດສົ່ງກະແສໄຟຟ້າໄປ
ຫົວພາກໃຕ້ອື່ນດູ່ຈົນຢ່າງພຽງພໍ.

ປະຊາຊົນລາວເຮົາ ໄດ້ຄຳລົງອາຊີບຢູ່ຕາມຂອບຟ້າ ເລາະລຽບແມ່ນ້ຳລຳ
ເຊ ແລະຕາມເກາະດອນຕ່າງໆ ຢ່າງຖ້າຮູ້ທອດສືບຕໍ່ກັນມາຫຼາຍຮ້ອຍຄົນແລ້ວ.
ຍັງເອກະສະຖານບ້ານຊ່ອງຕັ້ງຢູ່ຢ່າງກັນຢູ່ຕາມແຄມຝັ່ງແມ່ນ້ຳ, ກົກຫມາກ, ກໍ
ໄຜ່, ກົກພ້າວ, ກົກຕານ, ສວນຢານ, ສວນມອນ, ຢາຄຣ, ສວນຢາ
ແລະພືດພັນພັນໂມ້ນາວຊະນິດ ໄດ້ກາຍເປັນສິ່ງປະດັບປະດາຕື່ມຄວາມສວຍງາມໃຫ້
ແກ່ປະເທດຊາດເຮົາຢ່າງຫນ້າວືດງົດ. ແມ່ນ້ຳລຳເຊເຫຼົ່ານີ້ ບໍ່ພຽງແຕ່ໃຫ້ຄວາມອຸ
ດົມສົມບູນ ໃນການຄອງຊີບຂອງປວງຊົນທັນນ, ຍັງເປັນຫັດສະນີບະພາບ ອັນ
ແສນງາມຄູດຶງໃຈບັນດານັກທ່ອງທ່ຽວບັນດານັກແຕ່ງກາຍກອນ ແລະນັກກະວີຕ່າງໆ
ຊຶ່ງໄດ້ອີງໃສ່ແມ່ນ້ຳລຳເຊເພື່ອປະດິດເປັນຫຳມະຊອບຂອງລຳຕ່າງໆ ອັນມ່ວນ ແລະ
ຄຣໃຈຫຼັງຫນ້າອອນອອນອີກດ້ວຍ, ຕົວຢ່າງ: ລຳລອງຂອງ, ຂັບງື່ມ, ລຳສີ
ພັນດອນ, ລ້ວນແຕ່ເກີດມາຈາກມູນເຊື້ອຂອງແມ່ນ້ຳລຳເຊເອງ.

ປະເທດເຮົາມີຫຼັກພຽງຫຼາຍອັນກວ່າໆຂວາງເຊັ່ນ: ຫຼັກພຽງນ້ຳທາ ,
ຫຼຸດະຄົມ, ບໍລິຄັນ, ມະຫາໄຊ, ແກ້ງກອກ, ຈຳປາສັກ ນັບເປັນຮູ້ແຫ່ງ ແຫ່ງ
ຝັ່ງຢ່າງກັນຢູ່ຫົວໄປ ຕາມທ້ອງຖິ່ນຕ່າງໆ. ຫຼັກພຽງເຫຼົ່ານີ້ເປັນຫ້ອງຖິ່ນທີ່ ມີພັນ
ລະເມືອງຢູ່ຢ່າງຫນາແຫນ້ນ, ເພາະວ່າຫຼັກພຽງເຫຼົ່ານີ້ ເປັນອຸ່ນຂາອຸ່ນຢາຂອງ ປະ

ຊາຊົນລາວເຮົາ. ນອກຈາກທີ່ພຣະກວາງຂວາງດັ່ງກ່າວແລ້ວ, ເຮົາຍັງມີພຣະກວາງ
ນັ້ນໆນັ້ນພັນແຫ່ງທີ່ຢາດຢູ່ຕາມຫວ່າງພູຜາຊຶ່ງເປັນບ່ອນປຸກຝັງເຂົ້າ. ສາລີ, ຈຳພວກ
ມັນຕ່າງໆແລະພຶດພັນຫຼິ້ນລະໂມ້ເຊັ່ນ: ຫມາກຄື, ຫມາກແຕງ, ຫມາກຖົ່ວ, ງາ
ແລະອື່ນໆ. ພຶດພັນເຫຼົ່ານັ້ນ ແນວໃດກໍ່ແຈບກໍ່ຫວານ. ຮອດຍາມປຸກຝັງມາ ,
ເບິ່ງເຄື່ອງປຸກແນວໃດ ກໍ່ຈະກວາມຂຽວອຸ່ມທຸ່ມທົ່ວດ້ວຍ. ບໍ່ພຣະແຕ່ເທົ່ານັ້ນ, ພວກ
ເຮົາຍັງມີພຣະກວາງອື່ນກວາງໃຫຍ່ໄຟສານອີກເຊັ່ນ: ພຣະກວາງພວມທີ່ໄຫຼ່ພັນແລະ
ບໍ່ລະເວນຊຶ່ງເປັນທີ່ໜ້າອັນກວາງສຸດສາຍຕາ, ພຣະກວາງເຫຼົ່ານີ້ແມ່ນແກ່ການລ້ຽງ
ສັດຢ່າງຍິ່ງ. ນອກຈາກການລ້ຽງສັດແລ້ວ, ຍັງແມ່ນແກ່ການປຸກກິກໄມ້ອັນເປັນ
ວັດຖຸດິບໃຊ້ເຂົ້າໃນການອຸດສາຫະກຳອີກດ້ວຍເຊັ່ນ: ຕັນຊາ, ກາຝາ, ແກງກີ
ນາ, ຕັນແປກ, ຕັນສິນ, ຕັນກວຽ, ຕັນຢາງກະຕັງກະຕວ, ຫມາກແຫນ້ງ,
ຫມາກນັດແລະອື່ນໆ.....

ນອກຈາກເຮົາມີດິນອອກຕາດິນກວາງຂວາງແລ້ວ, ສ່ວນດິນດອນຕອນຫຼັກພືດ
ແມ່ນດິນຜັງຜູ້ມີຝຸ່ນດິດດ້ວຍ. ຖ້າມາຄິດສະເລ່ຍຈຳນວນຕາດິນໃສ່ກັບພື້ນລະ ເມືອງ
ລາວເຮົາແລ້ວ, ພື້ນລະເມືອງສູ່ຫນຶ່ງ ໄດ້ຮັບຕາດິນຫຼາຍກວ່າບາງປະເທດຊາ. ດ້ວຍ
ເຫດຜົນແລະເງື່ອນໄຂດັ່ງກ່າວນັ້ນຈຶ່ງເວົ້າໄດ້ວ່າພວກເຮົາສາມາດສົ່ງເສີມ ອຸກຍູ້
ດ້ານເພີ່ມພູມຜະລິດພື້ນແລະສ້າງອຸດສາຫະກຳຂອງຕົນໄດ້ດີ. ວັດຖຸສິ່ງຂອງທີ່ ເຮົາ
ຜະລິດຂຶ້ນນັ້ນ, ບໍ່ພຣະແຕ່ບຳລຸງພື້ນລະເມືອງ ເຮົາໄດ້ພຣະພໍ້ເທົ່ານັ້ນ, ແຕ່ມັນອາດ
ເຫຼືອໃຈ ແລະກາຍເປັນສິນຄ້າຂາດອອກ ເພື່ອແລກປ່ຽນສິນຄ້າກັບຕ່າງປະ ເທດ
ອີກດ້ວຍ.

ໃນປະເທດເຮົາ ເນື້ອທີ່ຊຶ່ງເປັນປ່າດົງມີເຖິງ ໕໐ ສ່ວນຮຽບຂອງຫມາດິນທັງ
ຫມົດ. ປ່າດົງເຫຼົ່ານັ້ນ ເປັນຈັບພະຍາກອນອັນລຳຄ່າຂອງຊາດເຊັ່ນ: ປ່າໄມ້

ແປກທະມິດຂອງແປກເມືອງຫາໂຫມ. ພູເຂົາຄວາດ, ຫາຕມິນ. ປ່າແປກ ດົງ
ກ່າວນັ້ນ ລ້ວນແຕ່ເປັນປ່າກວ້າງໃຫຍ່ໄຂສານທັງນັ້ນ. ປ່າໄມ້ສັກເຮົາກໍມີຫຼາຍ ຄື
ກັນ, ຫຼາຍລຸ້ນໝູ່ແມ່ນແຖບປາກລາດ, ໄຊຍະບູລີແລະຫຼວງພະບາງໃນດົງໃຫຍ່ໄຂ
ຫນ້າຂອງພວກເຮົາຍັງມີໄມ້ຫຼາຍຈະນິດ. ນອກຈາກຈຳພວກໄມ້ແລ້ວ, ຍັງມີເຄື່ອງ
ປ່າຂອງດົງອີກ. ປະລິມານຫຼວງຫຼາຍຄຸນພະພາບກໍສູງອີກດ້ວຍ, ເປັນຕົ້ນ ແມ່ນ
ຫມາກແຫນ້ງ, ດົງແດງ, ຂີ້, ຍາບ, ຈັນຫລມ, ນ້ຳມັນຢາງ, ນ້ຳເສັ້ງ,
ກະດູກສັດປ່າ, ຫນັງສັດຕ່າງໆ... ໃນດົງເຮົາຍັງມີຈຳພວກສັດປ່າຄື: ຈ້າງ,
ເສືອ, ຫມີ, ກະຫົງ, ກວາງ, ຟາມ, ເຍືອງ, ຫະນີ, ລິງ, ຄ່າງແລະຈຳພວກ
ນົກຕ່າງໆເຊັ່ນ: ນົກເຂົ້າ, ນົກຍູງ, ສາລິກາ, ນົກແກ້ວ, ໂກ່ປ່າ ເປັນຕົ້ນ.

ເມື່ອເຮົາຮັກແພງຫຼວງແຕນປ່າດົງພົງໄຂຂອງພວກເຮົາທີ່ໃດ, ພວກເຮົາແຮງ
ອອກແຮງພາກພຣະນັກສາຍ້ອງກັນມັນໄວ, ຍ້ອນວ່າປ່າດົງເຫຼົ່ານີ້ແມ່ນສົມບັດອັນລຳ
ຄ່າຂອງພວກເຮົາ ແລະ ເປັນແຫຼ່ງຊີ້ບຳພາກອນອັນເປັນມໍລະດົກຕົກຫອດມາຈາກ
ບູຢາຕາຍາດຂອງພວກເຮົາເພິ່ນສ້າງໄວ້ໃຫ້ເຮົາໃຫ້ລູກຫຼານເຫຼົ່ານີ້ພາດຊັດດ້ວຍ.

ດັ່ງກ່າວມານັ້ນແມ່ນຊັບສິນປູ່ຫນ້າດິນ, ສ່ວນຊັບສິນປູ່ຫນ້າດິນຊ້າຍຫຼາຍ,
ໃນພື້ນດິນຂອງຊາດເຮົາຍັງມີຈຳພວກບໍ່ແຮບຈັກວ່າຫໍໄດ້ຄື: ບໍ່ເຫຼັກ, ບໍ່ອາງ,
ບໍ່ກົວ, ບໍ່ຈຸນ, ບໍ່ຫວັງເຫຼອງ, ບໍ່ຫວັງແດງ, ບໍ່ເງິນ, ບໍ່ຄຳ, ບໍ່ມາດ, ບໍ່ແກ້ວ,
ບໍ່ຖານຕິນແລະບໍ່ນ້ຳມັນກາດກໍມີ, ຮອດປັດຈຸບັນນັ້ນຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຮັບການຂຸດຄົ້ນ ກັນ
ເຮົາເຫຼົ່າ, ມີແຕ່ບໍ່ກົວຫໍໄພນຕົວ ແລະບໍ່ແຫນ້ງ, ຝະລັ່ງເຄືອຂຸດເຮົາແຕ່ ຫມັດ
ຫນັງຫມຸນ. ນອກນັ້ນພວກເຮົາຍັງມີເກືອຫຼາຍແຫ່ງ, ຍັງກວ່ານັ້ນຍັງມີບໍ່ແກ້ວ, ບໍ່ຄຳ
ປູ່ຫວັງຊາດແລະອັດຕະປື.

ພວກເຮົາອາດເວົ້າໄດ້ວ່າ, ເມື່ອປະເທດເຮົາ ໄດ້ເປັນເອກະລາດ ປ່າງ

ສົມບູນແລ້ວແລ້ວ , ພວກເຮົາກໍຈະຕ້ອງມີຊື່ພະຍາກອນຢ່າງພຽງພໍແກ່ການຜ່າງບ້ານ
ແປງເມືອງຂອງພວກເຮົາໃຫ້ກາງເປັນປະເທດອຸດສາຫະກຳທັບສະໄໝ ຢ່າງຍິ່ງ
ສົງໄສ./.

ສັບໂສມ

ເສັ້ນຂະໜານ ນ. 平行线, 纬线

ເຊໂດນ ນ. 顿河

ແຖບຮອນ ນ. 热带

ແຫງ ນ. 所在地, 发源地

ພືກສາຊາດ ນ. 植物

ແກວ ນ. 礁石

ພົງຫຼຍ ນ. 松散, 松脆

ຄອມ ນ. 急流处

ນ້ຳຫາ ນ. 南塔河

ເຄຫະສະບານ ນ. 屋宇, 住所

ນ້ຳອູ ນ. 南乌江

ຕົງຢັງຢາວກັບ ນ. 散乱着

ນ້ຳເຊືອງ ນ. 南基河

ກົກໝາກ ນ. 棕榈树

ນ້ຳຄານ ນ. 南堪河

ກົກຜ້າວ ນ. 椰子树

ນ້ຳມາ ນ. 南马河

ກົກຕານ ນ. 糖棕树

ນ້ຳງຸ່ມ ນ. 南岸河

ສວນມອນ ນ. 桑园

ນ້ຳງຸ່ມ ນ. 南涅河

ກັດສະນີຍະພາບ ນ. 风景胜地

ນ້ຳຊຸ້ມ ນ. 南汕河

ຄອຍໃຈ ຄ. 和人心弦

ນ້ຳກະດິງ ນ. 南卡定河

ມູນເຄົ້າ ນ. 根源, 根本

ເຊຍັງໄຟ ນ. 宾非河

ຫົງພຽວນ້ຳຫາ ນ. 南塔河平原

ເຊຍັງຫຼວງ ນ. 宾汉河

ຫຼະຄົມ ນ. 杜拉空 (平原)

ເຊກອງ ນ. 黄河

ມະຫາໄຊ ນ. 马哈赛 (平原)

ບໍລິເວນ ນ. 波利堪(平原)

ເມືອງກອກ ນ. 更谷(平原)

ບ້ານຊາອູ່ປາ ນ. 鱼米之乡

ແກງກັກນາ ນ. 金鸡纳

ຕອນປອກ ນ. 柏树

ໂຕກສິນ ນ. 松树

ດິນປ່າງກະຕັງກະຕວ ນ. 橡胶树

ໂພດາກຂາຕຸ້ງ ນ. 沙仁

ໂພດາກນັດ ນ. 菠萝

ໂພດາກ ນ. 柚木

ໂພດາກ ນ. 紫胶, 虫胶

ໂພດາກ ນ. 树胶,

ບາບ ນ. 安息香

ຈັນທອນ ນ. 檀香木

ກະຕັງ ນ. 野牛

ເຍືອງ ນ. 羚羊

ຫະນີ ນ. 猩猩

ຄາງ ນ. 长尾猿

ນົກເອົາ ນ. 斑鸠

ສາລິກາ ນ. 八哥

ບໍາວາງ ນ. 铁矿

ບໍາກວ ນ. 锡矿

ບໍາຈຸນ ນ. 铅矿

ບໍາມາດ ນ. 磁矿

ບໍາແກວ ນ. 宝石矿

ຂຸດຄົ້ນກັນເອົາ ກ. 开采, 挖掘

ຂໍ້ສັງເກດໃນບົດຮຽນ

໑. ເສັ້ນຂະໜານ

ນ. 平行线, ເສັ້ນຮຸ່ງ 纬线, ເສັ້ນແວງ 经线,

ເສັ້ນສູນທວງ 子午线, ເສັ້ນສູນສູດ 赤道

໒. ແຖບຮອນ

ນ. 热带, ແຖບຫມາວ, ແຖບອົບອຸ່ນ,

ແຖບຫົງພຣົງ 平原地区 ແຖບພູດອຍ 山区

ແຖບຂອງຟັງແມນ້ຳຂອງ 湄公河流域, 湄公河两岸

໓. ແມນ້ຳລຳເຊ,

ນ. 河流, 北方人称河流为 "ແມນ້ຳ", 南方人称河流为 "ເຊ".

໔. ແຫຼງ

ນ. ແຫງ, ຫ, ຫຢູ່, ຫຕງ, ແຫຼງຫຢູ່ 居住地

ຫຼກແຫຼງ 永久居住地

໕. ແກງ

໑) ຫນັດຕງຂວາງຫາງນ້ຳໄຫຼ, ບ່ອນນີ້ຫນ້າຂວາງ 礁石, 石滩

໒) ຕັ້ງໃຈຫາໃຫ້ຜິດຈາກຄວາມປະສົງເດີມ, ແກງເຮັດ, ແກງທຳ
假装, 故意, 佯作

໖. ຄອນ

ນ. ແປວນ້ຳເລິກ, ຫາງນ້ຳໄຫຼ 急流

ກ. ເອົາໄມ້ຫຼືໄມ້ຄານສອດເອົາຂອງຂ້າງດຽວໃສ່ບາໄປ 扛着, 拍着

ວ. ຄອນແຄນ - ບໍ່ແທນນ, ເຫມັງໄປມາໄດ້ 动摇的, 不坚固的

ກ. ກຳເນີດ

ເກີດ, ກຳເນີດເກີດຂຶ້ນ, ກຳເນີດເກີດຕົວ

生, 诞生, 发生, 建立

- ວັນທີ ໑ ເດືອນ ໗ ເປັນວັນທີ່ກຳເນີດເກີດຕົວຂອງພັກກອມມູນິດຈີນ.
- ໂຮງຮຽນສ້າງຮຸ່ນຕົ້ນແຂວງຫຼວງພະບາງ ກຳເນີດເກີດຂຶ້ນ ໄດ້ ໒໐ ປີແລ້ວ.

ກຳເນີດເກີດເກົ່າ : 生, 出生

- ພໍ່ແມ່ທຸກຄົນກຳເນີດເກີດເກົ່າ
- ພໍ່ແມ່ທຸກຄົນກຳເນີດເກີດເກົ່າ. > 亲生父母

໑໑. ວິຈິດ

໑.

ງາມ ສະບຽງ, 美丽的, 绮丽的

ວິຈິດຕະກຳ, ວິຈິດສິນລະປະ ສະບຽງ 美术

໑໒. ພາຍສັບ

໑. ໂອນາດາກາ.

ໂອ - ແມ່ນບ່ອນຢູ່ກິນອາຫານໄດ້ແກ່ງຢາ, ແລ້ວຈຸດໃຈກິດຂຶ້ນຢູ່ກິດຂຶ້ນ
ຢູ່ກິດໃສ່, ຈຸດຢູ່ກິດໃຈກິດຂຶ້ນ ກິດຂຶ້ນໂອນາດາ, ໂອນາດາ, ໂອ
ນາດາ, ໂອສາດາ, ໂອນາດາ, ໂອນາດາ...

- ໂອນາດາຈາກສວນແນວໃດ? - ສວນແມ່ນບ່ອນຢູ່ກິດຂຶ້ນ
ລ້ອມຮອດສວນຢູ່ກິດຂຶ້ນໂອນາດາ ກິດຂຶ້ນໂອນາດາ, ໂອນາດາເຮັດບິດຂຶ້ນ,
ເຮັດຂຶ້ນຢູ່ກິດຂຶ້ນໂອນາດາ ບ່ອນໃຈກິດເປັນຢາດິດ.

ຈົນຈາກລາວເຫຼົ່າ ລາວສູງເຮັດໄຮ່ເຂົ້າ, ໄຮ່ຜ້າລີ້, ໄຮ່ຢາຍ, ໄຮ່ຢາຝັນຢູ່ຕາມຜູ້.

ນາ - ແມ່ນບ່ອນຢູ່ກະເຂົ້າ^{໔໐} ທີ່ນາຍາງບ່ອນ ກໍຢູ່ກະເຂົ້າ ດ້ວຍ ການ
ດຳ, ຄືເຮັດວຽກຢູ່ກະຕາມນາເປັນຕົ້ນແລ້ວ, ເອີ້ນນາດຳ, ນາຍາງ
ບ່ອນ ກໍໄຖ ຄາດດີ ຫຼື ແລ້ວ, ເອົາແຜນດຳຢູ່ກະວ່ານຫຼວງນາ ໄຮ່^{໔໑}
ເຂົ້າເກດຂຶ້ນ, ບ່ອນດຳເອີ້ນນາຫຼວງນາ.

ຕາກກາ - ແມ່ນບ່ອນກະເຂົ້າ ສຳລັບໄຫຼ່ອກຂຶ້ນໄຫຼ່ສົມຄວນແລ້ວ ເອົາໄຫຼ່
ຢູ່ກໃສ່ນາ. ເຈົ້າຂອງນາຍາງອີກ ກໍເອົາໄຮ່ບາດ^{໔໒} - ສົມບຳຢາຍ
ໃນນາຂອງຕົນ ໄຖຄາດດີແລ້ວ ຫຼວງນາເອົາແຜນວິໄລ, ຫຼື ກໍ ເອີ້ນ
ວ່າ ຕາກກາ. ເຈົ້າຂອງນາຍາງອີກ ກໍເອົາເຂົ້າແຜນວິໄລໃສ່ຕົນຫາ
ມະດາ ຢູ່ນອກນາ, ເອົາໄຫຼ່ໄຫຼ່ບ່ອນແລ້ວ ກໍ ຫຼີກນາຢູ່ກ
ໃສ່ນາ, ຫຼື ຫຼີກ ນອກນາ.

ເມື່ອລວມ ກໍ ສັບພາເປັນວະລິດຕະນິດ ເປັນໄຮ່ນາຕາກກາ ກໍ
ໝາຍເຖິງຫຼັກຢູ່ກຜັງຫຼັກຢູ່ກຜັງນັ້ນເອງ, ຫຼື ນາຍາງເຖິງໄຮ່ແລ້ວນາ.
ຍັງມີໄຮ່ນາຮວ່ສຄວນວະລິດ ກໍມີຄວາມໝາຍ ຄືກັບໄຮ່ນາຕາກກາ.

໒. ລຽບ

ກ. ເລາະໄປມາຕາມແຜນ, ອາດໄປຕາມທາງບາດຂອງອັນໃດອັນໜຶ່ງ.

- ບ້ານຈາວພູດອຍບ້ານນີ້ ຢູ່ລຽບຕາມຕີນຜູ້.

- ທາງເສັ້ນນີ້ ລຽບໄປ ຕາມແຜນນີ້.

- ທາງເສັ້ນນີ້ ລຽບໄປຕາມກຳລັງຂອງອອນເນືອງ.

- ເຂົາຍ່າງລຽບໄປຕາມຮົ່ມຫາງ.

ລຽບລຽງ - 排, 编排 ລຽບລຽງຮຽງໄວ້ 收拾

- ເຂົາໄດ້ເກັບມ້ຽນລຽບລຽງຮຽງໄວ້ ຢ່າງຈົບງາມ.

ລຽບລຽງ - ລຽບລຽງຄຳຄອຍ 关照, 照料

໓. ສະຖາປະນາ

ກ. ສ້າງຕັ້ງ, ສ້າງສາ, ກໍ່ສ້າງ

- ວັນທີ ໑ ຕຸລາ ໑໙໕໙ ທ່ານປະທານເຕມມິ້າ ໄດ້ປະກາດສະຖາປະນາ
ສາທາລະນະລັດປະຊາຊົນຈີນ ຢູ່ຫໍກະຊວງພິມ (ໄດ້ປະກາດສ້າງຕັ້ງ
ສາທາລະນະລັດປະຊາຊົນຈີນຂຶ້ນ)

- ແຕ່ກ່ອນປະເທດລາວ ມີສັກດີນາ ຫ້ອງຈົນບົກຄອງ ຢູ່ເປັນກະແຈກກະ
ຈາຍ, ພະໄຊເຊດຖາທິລາດ ໄດ້ຈົ່ງລວບລວມເຂົ້າເປັນອັນຫນຶ່ງ ອັນ
ດຽວກັນ, ແລ້ວສະຖາປະນາ ເປັນລາຊະອານາຈັກລ້ານຊ້າງ.

ສະຖາປະນາ - ໃຊ້ຄ້າຍຄືກັນສ້າງຕັ້ງ, ແຕ່ສະຖາປະນາເປັນການສ້າງຕັ້ງ
ຂະບວນໃຫຍ່ກວ່າ, ສ້າງຕັ້ງແມ່ນສ້າງຕັ້ງຂະບວນການອັນໃດອັນຫນຶ່ງ.

ເຈົ້ນ: ການສ້າງຕັ້ງພັກ, ມີບຸນສ້າງຕັ້ງກອງທັບປົດປ່ອຍປະຊາຊົນຈີນ.

- ພັກກອມມູນິດຈີນເລື່ອຍັດປ່ອຍປະເທດສຳເລັດແລ້ວ ກໍ່ສ້າງຕັ້ງ ລະບອບ
ສັງຄົມນິຍົມຂຶ້ນໃນປະເທດຈີນ (ໃຊ້ສະຖາປະນາກໍ່ໄດ້).

໔. ສ້າງສາ

ກ. ແມ່ນເຈັດຂຶ້ນໃຫ້ເປັນຕົວຈິງຕາມແຜນທີ່ສ້າງຕັ້ງໄວ້ແລ້ວ ຫຼັກສະຖາ

ປະນາໄວແລ້ວ.

- ການສ້າງສາປະເທດເຮົາ ໃຫ້ກາຍເປັນປະເທດສັດສະໄໝ ສະໄໝຂອງແບບສັງຄົມນິຍົມ ເປັນໜ້າທີ່ຂອງໝົດທຸກຄົນ.
- ພັກແລະລັດຖະບານ ໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ ໃນການສ້າງສານລອບຫຼວງປັກກິ່ງ ໃຫ້ເປັນເມືອງສັດສະໄໝທຸກດ້ານ.

໔. ສ້າງ (ສ້າງ)

- ກ. ແນມເຮັດວຽກສ້າງສະຖານຕ່າງໆຂຶ້ນ.
- ຕົກຫຼັງນັກສ້າງມາໄດ້ ໒ ປີແລ້ວ ຍັງບໍ່ແລ້ວ.
- ກໍ່ສ້າງອາງຂັງນ້ຳບ່ອນນີ້ ເປື່ອງແຮງຄົນ ແລະເຄື່ອງອຸປະກອນຫຼາຍ.
- ເຮົາເປັນນາຍຈາງກໍ່ສ້າງ.
- ປັດຈຸບັນນີ້ ທາງໂຮງຮຽນເຮົາ ພວມດຳເນີນການກໍ່ສ້າງເປັນການໃຫຍ່.

໕. ຄ່ອຍ

- ວ. ຫວຽງ, ຕົກ, ບ່າຍລົງໄປ. ດິນຕ່ຳລົງ ເຫດລະນອຍເອນລອຍ.
(ດິນຕ່ຳລອຍໆຂຶ້ນເຫດລະນອຍເອນລອຍ, ຖ້າສູງຂຶ້ນຫຼາຍບາດ ດຽວເອນວ່າຈຸ້ມ).
- ທາງເສັ້ນ ຈຸ້ນລົງໄປຮອດກາງພູແລ້ວ ກໍ່ຄ່ອຍລົງໄປຮອດດິນພູ.
(ແນມຢູ່ເທິງພູເວົ້າ).
- ທາງເສັ້ນ ເດີນອອກໄປຮອດກາງພູແລ້ວ ກໍ່ເລີ່ມຈຸ້ນອອກໄປ (ແນມຢູ່ດິນພູເວົ້າ).

- ລົງພູຫນ້າ ບໍ່ຈົນຢ່າງໃດ, ຄ່ອຍລົງຄ່ອຍລົງເທື່ອລະນ້ອຍ ກະອຸດຕິນພູ.

ກ. ລຳ:

- ໑) ບ. ຕົນໂຕຂອງຕົນ ສັດ ຕົນໄມ້ ບໍ່ນັບເອົາສ່ວນທີ່ເປັນແຂນຂາ ຫຼືກ່ວງງາ.

ລຳຄົງ, ລຳຕົວ ທີ່ 身軀, 軀干

ລຳຕົ້ນ ທີ່ 树干

ລຳແຄງ ທີ່ 小腿, ລຳຂາ ທີ່ 大腿, ລຳແຂນ ທີ່ 胳膊,

ລຳຄໍ ທີ່ 脖颈, ລຳໄຂ້ ທີ່ 肠, ແມ່ນ້ຳລຳເຊ -

ລຳນ້ຳ ທີ່ 河流, 水道, 河道

- ໒) ກ. ເວົ້າຕາມບົດກ່ອນເປັນຈັງຫວະສົງຂ້າງໃສ່ແຄນ ສັດ ພື້ນ

ລຳໄກວອູ້ ທີ່ 摇篮曲 ລຳກ່ອນລຸກ ທີ່ 催眠曲

- ໓) ລັກສະນະນາມຮຽກເຮືອ, ເຮືອບິນວ່າລຳ, ເຮືອ ສາມລຳ ທີ່ 三艘船,

ເຮືອບິນຫາລຳ ທີ່ 五架飞机

ຂ. ອັບ

- ໑) ກິ. ບັງຄັບ ຄຸນ ຍານພາຫະນະ ອັນໃດອັນໜຶ່ງ ໃຫ້ໄປຕາມຄວາມຕ້ອງ

ການ.

- ອັບລົດ, ເຂົາເປັນຄົນອັບລົດໄອໂຕ.

- ອັບລົດໄຟ, ອັບລົດຈັກໄຊນາ, ອັບລົດບິດທິນຫາງ.

- ອັບກວຽນ, ອັບລົດນ້ຳ, ອັບເຮືອບິນ, ອັບເຮືອຈັກ, ອັບເຮືອເຫາະ ຈັກ

ກະວານ.

໒) ກິ. ຮອງເພງລາວຂອງທ້ອງຖິ່ນ ບາງຫ້ອງຖິ່ນ.

- ຫຼວງພະບາງກມ ແບບຂັບຕ່າງໆ ເຊັ່ນຂັບຫຸ່ມ
- ຜູ້ບາວຜູ້ສາວລາວເລື່ອຫຼິ້ນຈົນ ມ່ວນ ກມກຂັບສັກມ (ຂັບຕາມບັນຫາຕ່າງໆ) ແລະຂັບຕອບ).
- ການຂັບນ ນອກຈາກຫ້ອງຖິ່ນຫຼວງພະບາງແລ້ວ, ຍັງມີຈົນຊາດລ ກະ ຫຼອດລສັບສ່ວນພັນນາ ໃນດິນຈີນ ກໍຂັບຄືກັນ.
- ຄຳ "ຂັບ" ນັກໃຊ້ຄວບເປັນ "ຂັບລຳຫຳເທົ່ງ".

໓) ຂັບໄລ່, ໄລ່

- ຂັບໄລ່ໄຖຫົວ, ຂັບໄລ່ໄສຫົວ
- ປະຈຸຈົນໄດ້ລຸກຂັນ ຂັບໄລ່ໄຖຫົວ ພວກລຸກລາວອອກຫນີຈາກປະເທດ.

໖. ມູນ

໖. ຮາກ, ເຫງົາ, ກິກ, ເຄົ້າ, ສະເລີຍ.

ມູນແມ່ນບ່ອນເກີດຫຳອິດ ຄື ມູນເຄົ້າຂອງບັນຫາ ກໍ່ຫມາຍເຄົ້າ ບ່ອນຕົ້ນ ກຳເນີດເກີດຫຳອິດຂອງບັນຫານັ້ນ,

ເຖິງວ່າ ມູນແມ່ນຄວາມເວົ້າຫມາຍເຖິງ ກິກສຸດຂອງວັດຖຸ ສິ່ງ ຂອງກໍຕາມ, ແຕ່ຍາດໃຈກຍັງມີບ່ອນ ຄືກັນແລະບ່ອນແຕກຕ່າງກັນ, ດັ່ງ ຈະເວົ້າເຖິງຮາກຂອງຕົນໄມ້ເຮົາກໍຍສາມາດເວົ້າ ມູນຂອງຕົນໄມ້ໄດ້, ເຮົາໃຊ້ໄດ້ແຕ່ຄຳວ່າຮາກ ຫຼືເຫງົາເຄົ້າ ກິກ ເຫຼົ່ານັ້ນ.

ມູນຖານ ບູນ, 基础, 基础 ມູນເຫດ 原因, 原因